

MEZIDRUHOVOU PŘEHLÍDKU POTŘEBUJEME

O podobě a budoucnosti Jiráskova Hronova i systému postupových přehlídek s ředitelkou NIPOS Lenkou Lázněvskou.

Osvědčil se podle vás nový způsob výběru na Jiráskův Hronov? Tedy že počet dostupných nominací rovná se počet míst či hracích bloků v hlavním programu přehlídky?

Nový způsob byl reakcí na nespokojenost řady lidí, kteří říkali, že si z programu vybrali málo a neměli důvod tu zůstat celý týden. A také na nespokojenost města Hronova, která byla tak velká, že vedla k návrhu, aby přehlídka nebyla žatvou amatérského divadla napříč obory, ale vrátila se sem přehlídka pouze činoherního divadla, která je teď ve Volyni. Z naší strany to byl kompromis. Model jsme si nevymysleli, protože kopíruje do jisté míry způsob, který funguje na Slovensku. Výhodou tohoto kompromisu je, že jsou tu zastoupeny všechny druhy divadla. Potud je možné s tím systémem souhlasit.

I s tím, že všechna místa v hlavním programu obsadí pouze nominace?

To je otázka. Když hrací místa naplní dle dohody festivalového výboru pouze nominace, nezbyvá už místo pro případ, že vznikne ještě něco, co stojí za to uvést nebo naopak, když se v některém segmentu amatérského divadla neurodí nic, co by bylo vhodné do Hronova poslat. Jsou roky silnější a roky slabší. Je tedy na stole, zda počty přidělených nominací není třeba ještě zvážit. Například každá celostátní přehlídka získá jednu nominaci a ten zbytek by byl volný. Ovšem tady se trošku město Hronov a lidé z divadelních občanských sdružení asi lekli toho, kdo by vybíral inscenace na ta uvolněná místa. Nyní je tu jasná a adresná odpovědnost poroty celostátní přehlídky.

A kdo za výběr bude odpovědný?

Ať zvolíme jakýkoli způsob, letošní nebo nějaký jiný,

vždy bude odpovědná odborná instituce. Tedy my. A já jako ředitelka NIPOS říkám, že této odpovědnosti se nebojím.

Letos mělo město možnost si pohlídat výběr a fungování systému postupových přehlídek? Byla tato možnost dostatečně využita?

Paní starostka a paní ředitelka KIS se zúčastnily Krakonošova podzimu a byly se podívat i na celostátní činoherní přehlídku do Volyně, paní Kollertová tam byla celou dobu a navíc byla členkou programové rady, takže se podílela na výběru doprovodného programu. A má to tak být, jsme partneři, město je spolupřátel a nemůže to fungovat tak, že si jeden nebo druhý práskne bičem a vše musí být po jeho.

Existují už nějaké alternativní návrhy, jak organizovat systém nominací či doporučení na Jiráskův Hronov?

Určitě o tom bude jednat odborná rada pro činoherní a hudební divadlo a pravděpodobně i další odborné rady, kde sedí odborníci včetně profesionálů. A například o tom, že by tolik míst nemusely obsadit jen přímé nominace, mluvila dnes na festivalovém výboru i paní Gregarová, zástupkyně VSVD. Myslím si, že může tedy k nějaké shodě dojít. Je logické, že se například pohled náš a města liší. My se na přehlídce nepodílíme ku slávě města, ale směřujeme k jednomu cíli, přispět k rozvoji amatérských divadelních

Rozhovor pokračuje na straně 2

oborů. To je naše ambice ohledně Jiráskova Hronova. Od té těžko můžeme ustoupit, ale samozřejmě uznávám, že ambice města může být jiná. Teď je potřeba ta hlediska dovést k jednomu cíli, protože stále i přes odlišné ambice věřím v jeden společný cíl.

Přišlo by vám hodně líto, pokud by se z Jiráskova Hronova stala přehlídka pouze činoherního a hudebního divadla a ostatní divadelní obory by si musely hledat jinou platformu pro společné setkání a mezidruhovou prezentaci?

Líto není úplně správné slovo. Jsme odborná instituce, která má přispět k rozvoji amatérského divadla. A myslím si, že příspěvek

a profit přináší dosavadní struktura – krajské přehlídky, celostátní přehlídky, Jiráskův Hronov. To nám umožňuje vidět stav amatérského divadla jako celku. Ale samozřejmě nemůžeme město Hronov nutit mít přehlídku, kterou nechťejí. Takže si umím představit, že Hronov bude celostátní přehlídkou činohry, která je teď ve Volyni, a mezidruhová žatva, jak ji známe z Hronova, vyroste někde jinde. Amatérské divadlo ke svému rozvoji potřebuje tato mezidruhová setkávání. To, že se lidé z jednotlivých oborů vidí, je pro mě něco, čehož význam možná neumíme ani docenit. Právě takovou přehlídku potřebujeme.

Martin Rumler

UPOZORNĚNÍ: Po čísle Zpravodaje, které právě čtete, bude následovat ještě novinka: v neděli pro vás vydáme ještě jeden Zpravodaj. Bude ovšem k dispozici pouze v elektronické podobě na webu jiraskuvhronov.cz a amaterskascena.cz. Najdete v něm původní recenze sobotních představení, rozhovory se soubory i reakce diváků - tak, jak jste na to zvyklí.

VÝZVA

Soubor Sportniki, který v úterý večer v Tritonu zapůjčil neznámé seminaristce lampu čelovku, by ji rád získal zpět. Žádá proto neznámou, aby lampičku odevzdala Simoně Bezouškové, která ji poté souboru doručí. Díky!

FOSILNÍ SLOUPEK

Málokterý soubor jako Divadlo Kámen a málokterý autor a režisér jako Petr Macháček v našem amatérském divadle s takovou systematickostí a cílevědomostí experimentují. Dokonce se odváží říci, že to jejich experimentování je velice, velice odvážné a vysoce náročné, neboť útočí na vyzkoušené, osvědčené a všeobecně uznávané principy druhu divadla, který se jmenuje činohra. Činí tak prakticky z mnoha stran. Ale v souvislosti s představením, jež zahrál Kámen na 83. JH, bych chtěl zmínit jednu velice důležitou součást jejich experimentující poetiky. Činohra – v souladu s celou povahou – velice důsledně a hojně využívá možnosti ukázat na jevišti originál jakéhokoliv jevu; prostě postel je na jevišti toutéž postelí jako v životě atd. atd. Je to velice účinné, leč i nebezpečné, protože stačí bez jakéhokoliv nápadu využít tuto vlastnost – a můžete hrát cokoli. Kámen se snaží tuto možnost stvořit jako obraz. To znamená vyhnout se slovnímu pojmenování a mluvou originálů myslet skrze obrazy o skutečnosti. Vypracoval si k tomu řadu postupů; například pomalé tempo téměř obřadního charakteru je jedním z nich. Není snadné tomuto scénování porozumět a přijmout je.

Neměli bychom však zapomínat na to, že je to vskutku experimentování s druhem divadla, o němž se všeobecně soudí, že už svou epochu uzavřelo, ustrnulo ve svém vývoji a je něčím tak konzervativním, že se jen těžko vyrovnává s dnešní realitou.

Jan Císař

HRONOV

PŘEHLÍDKA, NA KTERÉ JSEM NEBYL, JE ŠPATNÁ

V královéhradecké příloze MF DNES se ve středu 7. srpna objevil článek, ve kterém režisér František Laurin předestírá své názory na amatérské divadlo, Jiráskův Hronov a další témata. Laurin v rozhovoru s redaktorkou vyslovuje názor, že současné multižánrové divadelní žatvě „jakoby stále něco chybí“. A vzápětí navrhuje, aby se Hronov stal národní přehlídkou činoherního a hudebního divadla, „...která dnes skomírá kdesi ve Volyni před třiceti diváky v naprosto bídých podmínkách.“

Na tomto tvrzení je zajímavých hned několik věcí, zejména ale to, že František Laurin ani na jednom z dosavadních dvou ročníků přehlídky ve Volyni vůbec nebyl. Rozhodně si jeho část nepamatuje ani jeden z účastníků, s kterými jsme mluvili. To mu ale nebrání ji šmahem zkritizovat v médiích.

Šéf odborné rady pro činoherní divadlo a člen letošní volyňské poroty Milan Schejbal s jeho tvrzeními rozhodně nesouhlasí:

„Myslím, že národní přehlídka činoherního a hudebního divadla je

ve Volyni na správném místě. Když probíhala v Třebíči nebo v Děčíně, diskutovalo se o tom, že je mizivá návštěvnická účast, konkrétně v Děčíně na představení nechodil prakticky nikdo a byla i představení, kdy v hledišti seděla jen porota a dva nebo tři seminaristé. Zkušenost všech členů odborné rady, jejímž jsem předsedou, byla taková, že v menších městech je návštěvnost paradoxně vyšší než ve větších sídlech, kde mají lidé mnohem více kulturních příležitostí.

Organizátoři ve Volyni to vzali za velmi správný konec. Byl jsem na obou ročnících, letos jako porotce, vloni jako člen programové rady Jiráskova Hronova. S mnoha účastníky jsem osobně mluvil a myslím, že až na jeden případ si žádný soubor nestěžoval. Divácká účast vloni nebyla dramaticky velká, ale zároveň zdaleka ne dramaticky malá. Zkušenost ovšem říká, že se akce musí v místě nejprve zavést. V letošním roce tak už byla ve Volyni až překvapivě velká návštěvnost a sjelo se také mnohem víc divadelníků, což se odrazilo i na závěrečném vyhodnocení na plovárně, kde bylo značné množství lidí.

Druhá věc: sál ve Volyni je bývalá sokolovna, nicméně upravená tak, aby sloužila divadelnímu provozu. Je vybavena poměrně drahými reflektory, světelný park je na amatérské podmínky tak, jak já je znám, rozhodně velmi nadprůměrný. A organizátoři nechali speciálně pro tuto akci postavit konstrukci, která vytváří elevaci, díky níž je dobře vidět i z posledních řad.“

Chtěli jsme dát prostor také Františku Laurinovi, aby svá tvrzení o přehlídce, na které nikdy nebyl, vysvětlil, ale před domluveným termínem rozhovoru musel nečekaně odjet do Prahy a rozhovor po telefonu odmítl.

David Slížek

STRIP

KDYBYSTE TO ZOPAKOVAL JEŠTĚ DESETKRÁT...

*Rozhovor s autorem Petrem Macháčkem, režisérem Martinem J. Švejdou,
a hercem Radkem Jiříčkem*

O co vám jde?

Švejda: O život. O čem jiném má smysl hrát?

Na Jiráskově Hronově hráváte hodně často. Jak se vám hraje v tomhle Domě?

Jiříček: Mně se na Jiráskově Hronově hraje vždycky strašně zvláště, protože to je Jiráskův Hronov. Je tu specifické publikum. Většinou nejsou moc přístupní, ale dneska si myslím, že byli velice vstřícní.

Macháček: V posledních letech tu lidi už tuší, že něco hledáme. Proto je to publikum zajímavé v tom, že se dělí na ty, co to nemají rádi a předem to čekají, a na ty, co to mají rádi a předem to čekají. Je to zajímavá konfrontace. Krom toho, nutno přiznat, my hrajeme v tom našem studiu běžně pro čtyřicet lidí, tady je to vždy zajímavá zkušenost s velkým divadlem.

Kámen má režiséra, který není z Kamene. Je Kámen pořád Kámen? Jak to vzniklo?

Jiříček: Kámen je Kámen, zůstane Kámenem a nikdo s tím nic neudělá. Dá se vychýlit, ale pořád to bude stejný Kámen, možná z jiného úhlu.

Švejda: Já jako režisér oslovil soubor, zda by byli ochotni se mnou spolupracovat, nakonec z toho vyvstalo toto – autorský

text šéfa souboru a moje režie.

Co jste od toho čekali?

Macháček: No to se dá asi uhodnout. Nově zkušenosti, nové přístupy, vybočení ze zaběhlých kolejí. Já cítil už několik let, že by bylo dobré něco takového udělat, protože člověk se dostává do monotónnosti. U nás je specifikum, že není jednoduché najít člověka, který by vyznával dostatečně podobnou poetiku, aby byl kvalitní a aby to dělal zadarmo. Takže jsme byli rádi, že jsme se s Martinem mohli dohodnout.

Od čeho a k čemu se Kámen vyvíjí?

Jiříček: To se bude testovat...

Macháček: Já to nemám zformulované. Ale konkrétně tyhle prázdniny jsme o tom hodně přemýšleli. Jsou tu různé impulsy: to, že jsme pracovali s Martinem, to, že hrajeme pravidelně a vytváříme své publikum... Taková základní odpověď je, že chceme opravdu být hledající divadlo. Když chodím do divadel, ať už těch, které se nazývají komerční, nebo těch nekomerčních, tak opravdu hledajících, které by nešly nějak na jistotu nebo na ruku divákovi, je poměrně málo. Takže my se

...dokončení ze strany 4

chceme definovat jako opravdu kvalifikovaně a upřímně hledající divadlo.

Myslíte si, že svět je opravdu takový, jaký je?

Macháček: Jo.

Švejda: Na to asi nejlepší odpověď dávají tvůrci Městečka Twin Peaks: „Sovy se nezdaří být tím, čím jsou.“

Jiříček: A jaký je?

Stále platí, že opakování čehokoliv je matkou čehokoliv?

Macháček: V podstatě jo. My jsme to určitou dobu hledali na základě toho přísnějšího opakování, teď se snažíme rozšiřovat smysl tohoto hesla tím, že člověk opravdu za něčím jde, dostane se do nějakých spodnějších vrstev. Aby se tam dostal, tak se nesmí bát opakování. Ale samozřejmě nikdy nešlo o mechanické opakování. Pochopitelně závisí na dlouhodobé práci souboru, aby se to opakování dokázalo naplnit.

Stále platí, že opakování čehokoliv je matkou čehokoliv?

Macháček: Na to jsem se právě snažil odpovídat. Takže ono to platí, ale má to čím dál širší a hlubší smysl.

Stále platí, že opakování čehokoliv je matkou čehokoliv?

Švejda: Na to se právě snažil Petr odpovídat.

Macháček: Ale vidíte, kdybyste to zopakoval ještě desetkrát, tak bychom pravděpodobně dospěli k nějakému poznání.

Jan Mrázek

RECENZE

KECY A ČINY

Jako kdybych toho už o inscenacích Divadla Kámen dost nenapsal. Asi nenapsal. Takže pro velký úspěch ještě jednou. A jinak. Nebo možná vlastně docela stejně.

Před pár lety se z inscenací Kamene na Jiráskově Hronově odcházelo a mnozí diváci zoufale tápali v množství obtížně uchopitelného opakování slov, pohybů i zvuků. Herci souboru pod vedením svého režiséra průběžně pilovali svou techniku a režisér hledal stále vyčištěnější a krystaličtější podobu scénicko-hudební kompozice. Od dob, kdy jsme věděli, že „Oskar je hodný“, se postupně něco změnilo; Petr Macháček dokonce nechal ve svém souboru režírovat jiného režiséra. A zjevně není náhodou, že volba padla na režiséra a herce od „Puchmajerů“ Martina Švejdu.

Výhled na řeku Labe se odehrává v domě. A také v restauraci. A na závodním okruhu, respektive v jeho boxech. A nebo jsme pořád v divadle? V domě, v němž nás principál souboru při vstupu vítá slovy: „Vítejte v mém domě!“ Jiráskův titul *U nás* nahoře na portále přitom tomuto uvítání dodává další půvabné kontexty.

Nechtěl jsem se při psaní tohoto textu původně vůbec odkazovat k předchozí práci souboru, nicméně poetika Kamene je natolik svébytná, že se srovnáním zcela neubráním. Například i tuto inscenaci je možno (a částečně též nutno) vnímat jako hudební kompozici, v níž se „hudba“ vyskytuje v různých podobách – jako hudba skutečná, jako hudba slov či zvukové podněty. Hudební skladby navíc znějí z různých zdrojů, čímž hudba nabývá rozmanité materiálnosti: jinak divák (fy-

ziologicky) vnímá zvuk klavíru, jinak nahrávku metalové skladby a zcela odlišně žánrovou písničku z přenosného přehrávače.

Rozhodně by však nestačilo vnímat *Výhled na řeku Labe* pouze jako hudební kompozici – na to je v ní až příliš „smysluplného dialogu“ a více zřetelně formulovaného humoru než jindy. Příběh o automobilových mechanících (kteří kdysi taky chtěli být závodníci) a jejich zodpovědné práci pro, vole, Honzu v sobě nese výrazný tragi(komi)cký rozměr: tak vyhrál, vole, Honza, nebo mu ulítlo to kolo, kvůli tomu, co máš, kurva, v ruce? Dopadlo to nějak? Nebo jsme jen měli v jednom neobyčejně zpackaném domě obvykle mimořádnou příležitost seznámit se s průměrnými životními osudy průměrných lidí z Poděbrad?

Režisér Švejda rozvolnil dříve pevnou strukturu Macháčkových režijních kompozic, zejména tím, že zmírnil míru variací a repetič. Tím možná někomu z diváků ulevil od (pro někoho) nesnesitelného omílání téhož pořád dokola, nicméně své herce postavil před nelehký úkol: herci Kamene umějí Macháčka, zdá se mi však, jako by (lehčího? popovějšího? cyničtějšího?) Švejdu zvládali s menší lehkostí. Věřím, že mnozí tento koncepční posun ocení, nicméně za sebe si dovoluji poznamenat, že Kameni sluší větší svázanost, která hraničí až se submisivní obětavostí drezírovaných jedinců.

PS. Genezi tohoto textu byli zpozvědali přítomni členové souboru Divadla Kámen, autor však nevyužil jejich nabídek ku pomoci a vypracoval jej zcela samostatně.

Petr Christov

Psal jsem o Divadlu Kámen už leckde, o jeho jednotlivých inscenacích i o jeho celkovém usilování a směřování. Ale po prvé za tu dobu, co sleduji jeho tvorbu, se pokusím v této recenzi na prvním místě interpretovat smysl jeho hronovského představení. To znamená, že scénický tvar, jež nám předvedl pod názvem Výhled na řeku Labe je svou znakovou soustavou schopen dosáhnout – alespoň tak jsem to vnímal a chápal – komunikace (co jiného je představení než komunikační akt), jež dokáže vyjevit celistvý smysl obrazu stvořeného inscenací. Netvrdím, že se to musí podařit pochopit každému divákovi, protože cesta k porozumění poetice divadla Kámen není jednoduchá; šel jsem po ní dost dlouhou dobu a měl jsem při všech sympatiích, jež mám k tomuto souboru a nanejmeně Petru Macháčkovi, řadu potíží s tím, jak si s touhle poetikou poradit. Takže divák, jenž se s ní setká po prvé nebo se s ní zatím blíže neseznámil, může mít jisté větší nebo menší problémy právě s představením jako oním komunikačním aktem a nemusí pochopit vůbec nic nebo jen nějaké útržky. Neboť ve Výhledu na řeku Labe se ani autor textu Macháček ani soubor nevzdal ničeho z toho, co tvoří jeho poetiku, která je vskutku krajně – zdůraz-

ňuji to slovo krajně – osobitá, zvláštní a vymykající se zcela konvencím, na něž jsme v divadle zvyklí. Leč přes to všechno se každý scénický fakt ukázaný na jevišti řadí do souvislosti s fakty dalšími, aby se na konci zrodil obraz nicoty. Všechna ta fakta ukazují totiž reálně, tak jak to divadlo umí, jevy normálního života. Jenže žádný ten jev není opravdu normální, je vadný, nefunguje a tím ani neexistuje: je tu sice v nejvyšším patře ideální vyhlídka, ale nevedou k ní schody, takže se o ní jen mluví. Ostatně celá prohlídka vily, jež je inzerována jako skvost demonstruje, že jde o architektonický paskvil.

Prostě nicota, nicota celého bytí. A přitom se v představení nic takového neřekne, leč poetika souboru – a možná i díky hostujícímu režiséru Martinu J. Švejdovi, jenž byl prvním, kdo režíroval Macháčkův text, jinak to doposud činil autor sám – výrazněji vedená v poloze komunikace – to dělá s důrazností a naléhavostí až drtivou. Je to představení v českém amatérském divadle – a nejenom v něm – záležitost nepřehlédnutelná a velmi cenná.

Jan Císar

VOX POPULI

Kámen je pro mě vždy taková hádanka a doteď jsem nedokázal přesně poznat, co tím vlastně sledují. Ale je to hádanka, která mě drží v napětí, což je důležité. Tentokrát bylo představení dost odlišné v tom, že některé formální postupy, jako například časté opakování, zde byly v menší míře a naopak byly zajímavé prostřihy mezi dvěma, nebo snad i třemi plány.

Luděk Richter

Bohužel jsem zůstala mimo, byť mám Kámen opravdu ráda. Zahradu jen tak něco nepředčítá a možná právě to byla chyba. Těšila jsem se na zahradu.

Hana Franková

Tak jak znám kámen, tak jsem věděl, na co jdu a jsem velice potěšen počtem slov. Perfektně fungovala hudba, která mě provedla přes třičtvrtě představení. Jsem opravdu rád za počet slov. Ty starší hry jsem skutečně nemohl.

Viktor z Valtic

abstraktní anarchie nevím
nejasnost překonání
Kámen neusnula
zajímavé
halucinogeny formule absurdní
chybí-pointa hezký odvaha

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

MY UŽ TO ANI NEMUSÍME HRÁT

Rozhovor s režisérem Janem Sladkým

Jak dlouho váš soubor působí?

Vojan funguje od roku 1945 a od té doby, s malými přestávkami, hraje nepřetržitě. Já osobně jej vedu od roku 1982.

Kdo přišel s nápadem sehrát tento kus?

Na tuto hru narazil můj herecký kolega Stanislav Kábele, když viděl její úryvek. Já si ji našel na Dilií a i když Divadlo na Vinohradech ji, jako jediné v České republice, uvádí pod názvem Famílie aneb Dědictví otců zachovej nám, pane, já musel zanechat název původní, i když mně osobně příliš nesedí. Text nás každopádně opravdu pohltil. Byť stál 26 tisíc, tak, podle toho, co říkala porota, to vypadá, že to nebyly vyhozené peníze. /smích/

Jak velkou inspirací vám bylo představení této hry v Divadle na Vinohradech?

Já jej neviděl a jako režisér bych ani nechtěl. Čili inspirace žádná.

Jak dlouho jste zkoušeli?

Půl roku. Dvakrát týdně po třech hodinách.

Co vám na hře přijde nejtěžší?

Ani nevím. Ono se s tím textem pracovalo velice dobře, protože je skvěle napsaný. S takovým textem se člověk setká jednou - dvakrát za život. A v našem věku...

my takoví zkrátka jsme. /smích/ My už to ani nemusíme hrát.

Co chcete jako soubor předat divákovi?

Myslím, že v této hře je dobře ukázáno, že by se člověk neměl bát stáří a měl by se s ním umět vyrovnat. Když zde máte vnuka a prarodiče, tak to zkrátka nikdy nemůže fungovat bez problému. A vždy dojde ke komickém a někdy až tragikomickém situacím, které byly, jsou a budou. To je podle mě nosné téma. Joe DiPietro hru napsal podle svých prarodičů. Ti mu byli předlohou. A umění je v tom, že si nakonec ti lidé porozumí a jsou schopni určité oběti. Například v tom, že neprozradili, že mají vážnou nemoc. A přáli svému vnuku. I když je to bolelo, moc mu to přáli.

Vít Malota

TROCHU JINÁ GENERAČNÍ VÝPOVĚĎ

Někdy si představuji, jaké inscenace přijdou na Hronov z Národní přehlídky seniorského divadla v Miletíně, až se do požehnaného věku dostanou performerů ON a AN, Lucie Páchová nebo třeba hrající teatrologové Martin Švejda, Vladimír Mikulka a Jakub Škorpil... Možná mě ta představa i ždíbet děsí. V současnosti je seniorské divadlo v rukou generace, vyznávající tradiční činoherní interpretační divadlo, žánr komedie a laskavý humor.

Výjimkou není ani divadelní soubor Vojan z Hrádku nad Nisou, který uvedl v Sále Josefa Čapka americkou konverzační komedii s humánním poselstvím Potichu to neumím, jsem vášnivej aneb Famílie. V propozicích Národní přehlídky seniorského divadla existuje procentuálně vyčíslený limit, kolik tvůrců inscenace musí patřit do pomyslného klubu divadelních seniorů. Často se stává, že soubor splňuje tento limit s odřenýma ušima a že soutěží s komedií, která by se mohla uvádět stejně dobře i kdekoli jinde. Jsem rád, že inscenace Vojanu byla přesně opačným příkladem. Nejen že většina herců mezi veterány patřila. Inscenace měla i téma, bytostně založené na životních pocitech, postojích a trampotách našich prarodičů. A to se cení!

Komediograf Joe DiPietro má výše zmíněný žánr v malíčku, a tak velmi dobře kombinuje humor se sentimentem. Neboť jde o text americký, nemusím dodávat, že dávka sentimentu vystřeleného na jednu osobu

v hledišti je přibližně dvojnásobná, nežli snese průměrný divadelně poučený Evropan. V kontextu seniorské inscenace má ale téma vzájemného vztahu mezi dvěma páry prarodičů a dospělým svobodným vnučkem mladšího středního věku svou sílu a obhájí svým hluboce lidským obsahem i nadbytečnou sentimentalitu. Zvlášť je-li autorův dobrý smysl pro humor dotován pozorovacím talentem, díky kterému zachycuje dojemné i vtipně trapné detaily všedního mezigeneračního soužití.

Při prvním pohledu na scénu před samotným začátkem představení jsem se vylekal. Popisná a poněkud těžkopádná dekorace s nevkusnými doplňky v podobě umělých popínavých květin na stěnách. A jako zlatý hřeb na zdi pověšený obrázek vnoučka v den prvních narozenin, doslovně ilustrující téma hry. Herecký projev (o který šlo v inscenaci především) dodal naštěstí hře na vzdušnosti i na eleganci. A to i přesto, že jednotlivé herecké výkony byly poněkud nevyrovnané. Zcela suverénní byl projev hrajícího režiséra Jana Sladkého v roli Nunzia. S přehledem ovládá žánr jevištní konverzace, umí si počkat na pointu a pracovat s podtextem. Jeho nejzdatnějšími sekundanty byli jeho generační soupeřníci (Stanislav Kábele, Alena Součková, Helena Svobodová). Méně jistý si byl představitel hlavní mužské role vnuka Nicka Lukáš Krupka. To bylo dáno i nepřesnou režii. Hercův neuspořádaný pohyb po scéně připomínal obsahově prázdné pohybové cvičení. Největším

Pro mě to byl odraz mého momentálního života, protože odcházím na vejšku. Takže to reflektovalo vztahy té starší generace u nás v rodině. Bylo to velice trefné.

Lucie z Bystřice

Mě strašně rozčilovalo to herectví a úplně se mi z toho ježily vlasy. To, co chtěli říct, bylo hezké, ale nelíbilo se mi podání.

Terka z Prahy

Ale jo, bylo to milé. O té hře nic nevím, ale v zásadě mě to potěšilo, jsem rád, že jsem to viděl.

Dan z Prahy

problémem inscenace je afektovaný herecký výkon těžce přehrávající Žanety Benešové. Caitlin v jejím podání je jako vystřižená z nějaké parodie na červenou knihovnu. Na vrub režie připadá i fakt, že dramatické situace nebyly dostatečně dobře vystavěny, jedna se slévala v druhou poněkud nahodile. Tenhle problém je o to ožehavější, že se ve hře pravidelně střídají dialogy s dlouhými epickými monology, v nichž postavy seznamují diváky se svými vzpomínkami. Postavy se stávají na dobu monologu vypravěči, stojícími mimo čas a prostor dramatického příběhu. I přesto měla inscenace velmi dobrý temporytmus, dokázala nejen přehledně převyprávět příběh, ale i vyložit téma a potěšit několika příjemnými hereckými výkony.

Luděk Horký

SENIORSKÉ DIVADLO OPĚT NA HRONOVĚ

Inscenace, která doputuje na Jiráskův Hronov z Národní přehlídky seniorského divadla (letos v Miletíně), nemívá na tomto vrcholném setkání amatérských divadelníků příliš často své místo v hlavním programu. Letos se díky jistým změnám v nominačním systému poštěstilo reprezentovat zmíněnou oblast Divadelnímu souboru Vojan Hrádek nad Nisou s inscenací hry Potichu to neumím, jsem vášnivej aneb Famílie, kterou napsal americký autor Joe DiPietro. Jedná se v zásadě o bulvární komedii, která staví na jednom anekdotickém nápadu (zde kterak udržet vnuka v blízkosti původní rodiny), který je rozveden o několik dalších motivů a jejímž cílem je především pobavit diváka. Ano, z tohoto úhlu pohledu by se tato textová předloha mohla směle zařadit do plejády podobně laděných děl, která tvoří suverénně drtivou většinu současné světové komediální dramatiky. Naštěstí má DiPietrova komedie ještě něco navíc, co ji přece jen posouvá do vyšších kvalitativních pater. Jednak je to laskavý a v zásadě věcný pohled na lidské stáří, touha po přirozené rodinné sounáležitosti a v neposlední řadě silné humánní téma.

To vše se ochotníkům z Hrádku nad Nisou poměrně daří jevištně realizovat. Režie (Jan Sladký) vše staví na hereckém jednání, využívá především výrazových prostředků konverzační komedie a klade důraz na slovní situace. V těch se nejlépe daří kvartetu herců v postavách babiček a dědečků (Stanislav Kábele, Alena Součková, Helena Svobodová a především Jan Sladký), svým výkonem se jim blíží i Lukáš Krupka jako jejich vnuk Nick Cristano. Jediným hereckým problémem (zato poměrně značným) je ztvárnění postavy Caitlin O'Hare, dívky, kterou by prarodiče nejraději viděli jako budoucí Nickovu ženu. Její výstup, ve kterém vyčítá Nickovi chování ke svým babičkám a dědečkům, není dostatečně motivován (např. předešlým průběžným jednáním) a vyznívá tudíž velmi rozpačitě. Snad ještě hůře pak dopadl výstup, ve kterém vzpomíná na svou babičku. Zde došlo, bohužel, i na falešné předstírání, kterému šlo je těžko uvěřit. Popravdě řečeno, tady má svůj značný dluh i režisér, který herečce nepomohl najít adekvátnější výrazový prostředek.

Inscenaci velmi prospělo, že se hrála v rychlém tempu a že se v dr-

tivé většině dařilo realizovat slovní pointy. Ke kladům rozhodně patří fakt, že v okamžiku, kdy se ve hře začínají prosazovat motivy hraničící se sentimentem (tak typickým pro značnou část americké produkce), se tyto zbytečně příliš neakcentovaly, ale spíše se sdělily ve věcné a konstatační rovině. Naopak nevynalézavé a popisné scénografické řešení celkovému vyznění příliš nepomohlo. Přes zmíněné problémy a některé „nešikovnosti“ (např. vracení se postav po svých epických komentářích zpět do pomyslného vchodu do místnosti, zbytečné a o ničem nevypovídající přecházení Nicka po místnosti, „práce“ s oknem apod.) jsme byli svědky nadprůměrné ochotnické inscenace v tom dobrém slova smyslu. Ano, způsob, jakým pracuje Divadelní soubor Vojan Hrádek nad Nisou (včetně dramaturgie i scénografie), je dle mého názoru typický pro značnou většinu současných divadelních souborů, které preferují tzv. tradiční, interpretační činoherní divadlo, a to včetně seniorských. Zde se navíc podařilo naplnit obsahem ono slovo „seniorský“. A to nejen věkem většiny interpretů, ale v podstatě i tématem inscenace.

Milan Schejbal

VOX POPULI

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

TICHO VYDRŽELO TŘI MINUTY

*Rozhovor s Ondřejem Gerikem a
Antonínem Brindou*

Pořád si sám v sobě nemohu ujasnit, co jsem to vlastně viděl...

Inscenace vznikla podle filmu Petera Greenawaye „Zet a dvě nuly“. Jde o mnohohvrstevnatý film. Snažili jsme se vytáhnout nějaká základní témata tohoto filmu. Pro sebe si říkáme, že je třeba jedno z témat „Prach jsi a v prach se obrátíš“, ale podobných témat je tam možné nalézt pochopitelně víc.

Nedokážu si úplně představit, jak diváci většinou na vaši inscenaci reagují.

Když jsme vystupovali s touto hrou v Písku, stala se zvláštní věc. Jak tam na konci stojíme, už se nepromítá a je naprosté ticho. To ticho vydrželo dvě nebo tři minuty a diváci úplně zapomněli tleskat. To byl velmi silný zážitek.

Co plánujete do budoucna?

Zítřejší máme v plánu jet do Kopřivnice. Hrajeme opět toto představení, tentokrát na společné akci s koncerty a dalšími představeními. Jestli naše spolupráce vydrží, představoval bych si i do budoucna, že bychom vytvořili nebo spoluorganizovali něco dalšího. Zatím však další téma nemáme a nepátráme po něm.

NEMÁM ŽÁDNÉ PLÁNY

Rozhovor s Hanou Voříškovou

Jaký je rozdíl v tom, když hraješ pro jednoho a pro více diváků? Co je lepší? Není to tak, že by bylo něco lepšího, je to úplně jiné. S jedním divákem se jedná o osobní setkání, trochu soukromá návštěva do mého světa. Ve velkém divadle je to možná také, ale nevím úplně, kdo ke komu přišel. Jeden divák tvoří 100% publika a jen on rozhoduje, jaké představení bude. Když je diváků víc, je to namíchané. Když člověk hraje víckrát, tak postupně také zjistí naladění publika, ale už to nemusí být tak ostré.

A jaká bude tvá další tvorba. Pro jednoho diváka nebo pro všechny?

V současné době nemám vůbec žádné plány. Kdybych si ale mohla vybrat a měla nějakého muzikanta, už kvůli té spolupráci bych asi dala přednost hře s živým člověkem. Nejsem jenom divadelník. Chci také malovat, kreslit a šít knížky. Pokud lidi zaujaly mé pohyblivé obrázky, mohou vidět i ty nepohyblivé na výstavě v galerii Ve Zvonici ve Vysokém Mýtě, cestou z Hronova je možné se tam zastavit. Myslím si, že moje pohyblivé i nepohyblivé obrázky se spolu doplňují. Kdyby to tedy někoho zajímalo, je možné to vidět i z druhé strany.

Honza Švácha

RYZOST

Pokaždé, když mám psát o tom, co předvedla svým představením Hana Voříšková, mám trapný pocit nedostatečnosti. Z jediného důvodu: cítím totiž za její tvorbou, za každým detailem i celkem, hodnotu, kterou neumím pojmenovat. Lépe řečeno: některá slova k tomu mně připadají banální, jiná zase příliš patetická. A hlavně mám pocit, že v Hancině práci je vždycky všechno tak, jak má být, že nemusím nic analyzovat, rozebírat, kritizovat. Abych to vysvětlil: pokaždé, když vidím její Pohyblivé obrázky, potkám se i s tím, že se objeví výtky proti tomu, jak se vynoří zpoza paravanů před diváka s namalovanými brýlemi. Leckomu se to zdá v jemné křehkosti celého pořadu příliš agresivně podbízející. Zaslechl jsem to i na tomto JH. A najednou jsem si vzpomněl na jiný dávný zážitek. Měl jsem to štěstí, že jsem před dávnými lety byl na stáži u

Brechta v jeho Berliner Ensemble. A jednou jsem byl přítomen na jakémsi posezení, na němž všichni oslavovali Brechta, jak intelektuálně rafinované divadlo dělá. Brecht celou dobu mlčel a pak, než odešel, řekl, že celý život chtěl dělat naivní divadlo. Trvalo mně dost dlouho, než jsem přišel na to, jak to myslel. Šlo mu o ryzí, ničím nezkalený a nekorigovaný pohled na svět a o neméně ryzí sdělení tohoto pohledu divadlem. A přesně tohle platí o Hance Voříškové. Přesně s touto ryzostí vidí skutečnost, již svou tvorbou utváří a do níž zve své diváky. MUZIGA ji přitom výborně pomáhá. A jestli její brechtovsky naivní pohled na skutečnost vyžaduje ty namalované brýle, tak čert vezmi to, že jsou jiného ražení než všechny ostatní materiály a prostředky, jež představení používá.

Jan Císař

Já jsem si to malinko nastříhal a zdynamičtěl, jak jsou ty noci tady dlouhé. Ale bylo to výborný! Tohle je ideální pro malý prostor. Tady už mi to přišlo na hraně, aby to bylo hrátelné. Byla to neskutečně poetická záležitost, to se mi líbilo.

Rostá ze severu

Taková výtvarná poezie. To představení má svůj správný temporytmus, ta hudba k tomu ladí. A je to hrozně pokorný, což je na tom hodně hezký.

Matěj z Jaroměře

Bylo to moc krásný, nejvíc super. Hana Voříšková je nejlepší.

Karolína z Hustopečí

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

FILMOVÁ INSPIRACE A UTAJENÝ SMYSL

Dvojice ON (Ondřej Gerik) AN (Antonín Brinda) dovezla na Jiráskův Hronov z celostátní přehlídky experimentujícího divadla Šrámkův Písek video-performanci s titulem Z OO. Ta slibuje být esencí pozoruhodného snímku britského filmového režiséra Petera Greenwaye.

Jde o film Zet a dvě nuly (A Zed & Two Noughts) z roku 1985, který je založen na příběhu dvojčat Olivera a Oswalda. Oba dva jsou biologové, oba pracují v ZOO a manželky obou tragicky zahynou při dopravní nehodě způsobené srážkou s labutí. Oliver a Oswald nesou ztrátu žen těžce, a co se nestane: fascinování smrtí zasvětil své výzkumy v ZOO dokumentaci rozkladu zemřelých zvířat. Postupně se také sblíží s Albou, řidičkou auta, která autonehodu jako jediná přežila. Záhy musí oba bratři kvůli svým kontroverzním výzkumům ZOO opustit. Jejich bizarní spojení s Alicí ale trvá, vše je podivné...

Film je velkolepou podívanou, prolínající se s obrazy holandského barokního mistra Jana Ver-

meera. Má mnoho významových vrstev. A je vybaven dobře dávkovanou hudbou Michaela Nymana. Je-li tenhle filmový inspirační zdroj výjimečný výtvarnou stylizací jednotlivých scén, o vlastní video-performanci dvojice ON AN to říci nelze. A to i přes to, že se záběry z filmu pracuje.

Některé obrazy, promítané jak na průsvitné plátno, tak na těla performerů, zajímavé byly. Zejména úvodní a závěrečná sekvence s ostrými světelnými body, které se díky kouřostrojím působivě zhmotňovaly v prostoru a na cíl dopadaly dvojmo (nejprve na průsvitné plátno, které prosvítily, a podruhé se odrazily na zadním černém prospektu). Většina ostatních záběrů v kombinaci s fyzickým jednáním performerů už ale žádnou mimořádnou výtvarnou kvalitu neměla. Pohyb herců po scéně byl určován geometrií obrazců promítaných přes obraz. To je, přiznávám, asi tak vše, co jsem pořádně pochopil. Hlubší smysl jednání dvou sympaticky působících mladých mužů na jevišti sokolovny mi zůstal utajen.

Luděk Horký

*Mě to něčím zaujalo,
protože mě to probudilo,
i když jsem neměl kafe.
Ale ještě nevím čím.*

*Bavilo mě to, hodně jsem nad tím
přemýšlel – ty tvary a tak.*

Honza z Trutnova

*Já bych nejradši řekl
„WTF?“ Ale bojím se,
že by to ty dva potěšilo,
což bych nerad.*

Radim z Vysočiny

*Asi jsem moc jednodu-
chý, abych si zvládnul
vzít to, co mi chtěli dát.
Víc by se mi to líbilo*

*jako audiovizuální doprovod k
nějaké výstavě.*

Víťa z Týna

*To nebyl ani náprstek
mého čaje. „Mnoho
povyku pro nic“ znám
od Shakespeara.*

Dan z Prahy

*Já myslím, že to bylo o
tom, že na vrcholu evo-
luce je homosexualita.
Takhle mi to vyznělo.*

Honza z Prahy

geometrie
experiment
zvířata
přezvučený
šneci
hypnotizující
překvapující
divadlo
bezútěšnost
chaos
epilepsie
nechápu
hm

Slovomrak (čti wordcloud)
je vizualizací bleskových
reakcí diváků ihned po
představení. Čím větším
písmem je výraz uveden,
tím vícekrát jej diváci v
souvislosti s představením
pronesli.

POJĎME SE HÝBAT. ANATOMICKÝ ATLAS S SEBOU

Objevujte pohyb. Nahoru a dolů. Dopředu a dozadu. Kruh. Tyto pokyny znějí na semináři Tělo v pohybu, který vede Jiří Lössl.

V hronovském dopoledni jsme svědky něčeho, co lze nazvat komentovanou výpravou po našem těle. Tentokrát po ramenním kloubu, klíční kosti či lopatce. Kdo by čekal, že v dílně věnované pohybu a tanci se budou zmítat seminaristé a tančit od božího rána, spletl by se. Tady je součástí výuky anatomický atlas, tady se mluví o svalech a kostech. Až z nich pak vzniká pohyb v prostoru. „Anatomické poznání se snažíme posléze maximálně převést do pohybu,“ vysvětluje Lössl.

Tato metoda zaujala letos 20 zájemců, kteří se pod jeho vedením zaměřují na elementární práci s tělem, jeho pohybovémi principy a vzorci. Základní anatomické poznání se jim podle pedagoga stane cestou k otevření přirozeného pohybu vlastního těla do prostoru. Spojovací linkou budou témata: dotek – dech – pohyb – prostor – hranice.

A objevovat je určitě co. Reakce některých seminaristů připomínají dětskou radost z nálezů pokladu. Když Lössl několika triky nechá vystoupit ze zad jednoho z nich lopatku, ozve se z hloučku nad ním: Jééé. „Tohle zažívám často, není tu překvapivé, že jsme překvapeni, co v tom našem těle je, co s ním umíme a co s ním lze dělat,“ říká Lössl.

I autor tohoto článku si zažil své osobní jééé, když viděl, že je možné sdělit pohybovou informaci partnerovi přes hřbet ruky. Jeden z úkolů totiž vytvořil dvojice spojené právě hřbetem ruky a s postupujícím časem jejich souznění a suverenita pohybu v prostoru rostla a rostla. A to bez řeči a násilí. „V partnerské práci si najednou uvědomím, že nepracuje jen moje tělo, ale že může komunikovat i s ostatními a já se můžu či nemůžu spolehnout na toho partnera,“ vypráví Lössl.

Letos jsou až na jednu výjimku

všichni seminaristé nováčky v této dílně. „Tomu musím uzpůsobit prostředky. Jedu sem s vystavěným konceptem a podle toho, jací se sejdou lidé, volím prostředky,“ prozrazuje pedagog. Důležité je podle něj i znát motivaci seminaristů. „Na začátku se ptám, co je do semináře přivedlo. Neočekávám správné odpovědi, pro mě je důležité to spektrum motivací a je pak na nich, co jim v semináři zarezonuje. Nemám potřebu jim plnit přání, ale mám potřebu jim dát prostor.“

Martin Rumler

JEZDÍM SI NA HRONOV DOBÍJET BATERKY

Rozhovor s režisérem *Osloboděné Slibky* Miroslavem Urubkem. V minulosti se podílel na významných hronovských inscenacích *Maryša*, *Doma a Nevěsta*.

Jak projekt pro více než stovku účinkujících vznikl, kdo za tím stál?

Před lety měl VOLD pětileté výročí. Dirigent Jiří Kašpar pro tu příležitost skládal na motivy pověsti z Velkých Karlovic tento příběh. Jeho žena vytvořila libreto a on hudbu. Chtěl to provést scénicky, ale bohužel neměl jasnou představu o tom, jak vzniká divadelní představení. Předpokládal, že se to dá dát dohromady tak za měsíc a půl, což v tomto případě bylo opravdu nemyslitelné. Provedlo se to tedy v koncertní poloze s tím, že jsem mu doporučil, aby si případně příště vzpomněl nejlépe tři roky dopředu.

Potom se mnou tedy začal jednat. Když jsme o tom přemýšleli, shodli jsme se, že by to měl být projekt, který by slučoval nejenom folkloristy ze souboru Vsacan, jehož jsou manželé Kašparovi členy, ale i z ostatních souborů. Přidružili se tanečníci a zpěváci z různých Vsetínských souborů, i ze Základní umělecké školy na Vsetíně.

Bylo to první podobné dílo, které Jiří Kašpar vytvořil. A tady jsme se trochu střetávali, protože nebyl ochoten svou hudbu jakýmkoli způsobem pokrátit. Já potom ustoupil, protože to chápu a respektuju. Ze začátku jsem měl jinou představu ohledně výsledného tvaru, ale čím víc jsem se s folkloristy scházel, tím víc jsem si uvědomoval, že je nelze tlačit do nějakého divadelního tvaru,

který se odchýlí od toho, jak jsou zvyklí na jevišti existovat.

Jaký je váš vztah k folkloru?

Já původně nepocházím ze Vsetína a folklor si mě vlastně přitáhl. To prostředí je natolik silné, že ve chvíli, kdy se člověk do toho města dostane a je vnímavý k tomu, co ho obklopuje, nemůže se mu vyhnout. Dnes musím říct, že v mém životě folklor znamená velmi mnoho.

Jste muzikant?

Právě, že vůbec ne. Pro lidi, kteří to sledují zvenku, je to pozoruhodné, protože já neovládám noty a moje debata s Jiřím bývá komicá. Ale většinou se domluvíme.

Jak funguje spolupráce mezi jednotlivými soubory a lidmi?

K tomu, co tady divák vidí, by mělo existovat nějaké noční promítání o tom, jak to vzniká. Pochopil jsem několik věcí, například to, že divadelníci a folkloristé, ač se zdá, že k sobě mají blízko, jsou dvě naprosto rozdílné skupiny. Pro folkloristy neplatí čas, žádný pořádek ani určité divadelní zásady.

Jaké máte ohlasy na představení odehrané v Hronově? Já si třeba říkal, že tady jsou určité lidé, kteří Slibku nepřijmou.

Taky si to myslím. Folklor je

velmi hraniční záležitost. Toto je první uvedení mimo Vsetín. Na Vsetíně je ohlas mimořádný, ale to je samozřejmě dáno těmi silnými vazbami. Tady jsem to zatím sledovat nestíhal, do zákulisí jen přišla nějaká dívenka – byla unešená, já myslel, že je od nás a zatím byla z Mostu. Osobně jsem předpokládal, že to vezme ta starší generace a kupodivu to byla velice mladá holka. Zatím mi přišlo, že diváci představení docela vzali. Ale v každém případě počítám s různorodým přijetím. Je to pro nás prvním vhledem do toho, zda je ta inscenace vůbec přenosná.

Co děláte v civilním životě, když zrovna nerezírujete inscenaci pro stovku lidí?

Mé občanské povolání je učitel na gymnáziu – čeština a společenské vědy. A co se týče divadla, prošel jsem několika soubory, některé jsem zakládal, v současnosti jsem členem souboru Jana Honsy Karolinka. Vedle toho vedu školní divadelní soubor Masarykova Gymnázia ve Vsetíně a založil jsem

Rozhovor pokračuje na straně 15

MÍSTNÍ LIDÉ S FESTIVALEM NEMAJÍ PROBLÉMY

Bilanční rozhovor s ředitelkou KIS Hronov Marcelou Kollertovou

Jiráskův Hronov zvolna končí. Jaké pocity z právě proběhlé přehlídky máš?

Docela dobré. Myslím si, že díky mírnému tlaku, který jsme s paní starostkou nastolily v loňském roce, se nám podařilo na Jiráskův Hronov dostat více činoherního divadla. Víím, že se ve Zpravodaji objevilo, že loňský ročník byl nejlepší z programového hlediska. Já si to však nemyslím. Jsem ráda za program, který byl v letošním roce. Byl náročný, veliký a složitý pro techniky. Reakce diváků jsou zatím vesměs pozitivní, ale máme před sebou ještě dva dny. Pro mě je jednoznačně fajn, když mi neodcházejí našťvaní diváci z hlediště a nechtějí vrátit vstupné. Doufám tedy, že letošní festival dopadl dobře.

Jaké se objevily největší problémy?

Nejvíce nám zkomplikoval život soubor ze Vsetína, který má sto deset členů. Nějakým způsobem jsme se s tím porvali, přestože to bylo náročné jak pro zázemí, vyty-

čení hracího prostoru i na ubytování. Nakonec nám trochu ujeli se světýlky na pulty, které jsme jim půjčili. Nakonec se vyřešilo i to, pošlou nám je prostřednictvím PPL.

A další pozitiva vedle programu?

Fajn bylo počasí, někdy až moc. Díky tomu, že bylo teplo, byli lidé zase déle venku a mohli se setkávat, mohli jít do parku na doprovodný program a vydrželi často do nočních hodin na další divadelní představení.

Nebylo toho ke konci festivalu už na domácí obyvatele příliš?

Zatím jsem žádnou kritiku neslyšela. Místní s festivalem nemají problémy. Vědí, že to tu tento týden žije. Navíc jsme program v parku omezili kromě pátečního večera časově tak, aby nebyl příliš do nočních hodin a vesměs končil okolo

jedenácté večerní hodiny. Ani od sud tedy nemám žádnou odezvu, že by to místní obyvatele trápilo. Lidé byli rádi, že hrál místní soubor a kvitovali to s povděkem.

A poslední otázka pro odlehčení. Příští týden máš konečně volno, co tě čeká?

Ani se neptej. V pondělí v sedm ráno nastupuji na operaci kolena, kterou jsem musela odložit o tři neděle kvůli festivalu. Lehnu si tedy do špitálu a budu odpočívat.

Honza Švácha

...dokončení ze strany 14

soubor složený z pedagogů. Základ svého hereckého směřování ale vidím v herectví, tu režii dělám vždy víceméně z donucení.

Co pro vás znamená Jiráskův Hronov?

Už několik let (a mohl bych to pomalu počítat na desítky) je pro mě nesmírným povzbuzením do další práce. Je to nesmírná vzpruha a náboj při té různosti. Chodím si sem dobít divadelní baterky a získat odraz k práci dál. A nezbytnou a milou součástí Hronova jsou i přátelská setkání. Léta sem vozím i studenty, kteří potom mnohdy v divadle pokračují.

Jan Mrázek

JAKÝ JE VÁŠ NEJLEPŠÍ A NEJHORŠÍ ZÁŽITEK LETOŠNÍHO JIRÁSKOVA HRONOVA?

Jan Rampas, seminarista:

+ Dnes jsem si v Tritonu do šesti do rána povídal a ležel jsem u toho.

- Když jsem v tom vedru musel utíkat z oběda do sokolovny a měl jsem na to asi devět minut.

Eva Suková, seminaristka:

+ Středeční mejdan v Hororu.

- Pro mě bylo nejhorší, že jsem se nedostala na imprologu.

Jiří Štraub, seminarista

+ Srnky.

- Ranní kocovina.

Ráchel Duchková, seminaristka:

- Ztratila jsem permanentku.

+ Kamarádka mi ji zázračně našla.

Michal Drtina, šéfredaktor Amatérské scény

- Nejhorší pro mě je, že jsou tu lidé, kteří kradou a loupí.

+ Nejlepší... Hronov. Nevím, co víc říct. Nejlepší zážitek je, že nemusím dělat zpravodaj.

Viktor Vender, seminarista

- Když jsem předevcírem šel spát, ve čtyři hodiny ráno na mě v parku místní volali: „Buzno! Buzno!“ A holky na mě křičely: „Vápenko! Vápenko!“

+ Celý zbytek Hronova

Eliška Řezníčková, uvaděčka

+ Makaphovy dary.

- Spánek nikdo nevolá.

Jaroslav Vondruška, technik

+ Hronov začal.

- Hronov skončil.

Aleš Hejral, Tomáš Círk, technici

+ Když nám přišli poděkovat Finové a pozvali nás k nim na Festival.

- Vzhledem k tomu, že jsme o dva metry výše než diváci, tak to vedro.

Luděk Horký, recenzent

+ Je to subjektivní zážitek, ale nejlepší Testosteron.

- Antonín Puchmajer.

Jan Šotkovský, lektor PC

+ Kytice.

- Salieri.

Eva Rampasová, seminaristka

+ Když jsem seděla před čapkárnou sama na trávě a do dvaceti vteřin ke mně přišlo asi dvacet lidí.

- Žádný nemám.

Simona Bezoušková, programová ředitelka JH

- Vyšetřování ztráty zeměpisných atlasů.

+ Nalezení ztraceného lektora.

Ivo Mičkal, fotograf JH

- Nejhorší bylo, když jsem v půl čtvrté ráno nemohl odemknout barák.

+ Nakonec jsem ho po čtvrt hodině otevřel.

Jan Mrázek, redaktor Zpravodaje

- Když má Vítek depku. Pak je celý svět černý a bez východiska.

+ Když jsem odpočatý a vezu se na vlně, pak jsou pro mě všechny okamžiky, zvláště ty na JH, rovnocenně krásné.

ZÁVĚREČNÁ PAŘBA ABSTINENTŮ JH

Jak jsem slíbil, rozlučkové posezení v občerstvovacím zařízení Triton skutečně proběhlo. Už z dálky jsem slyšel lomození, třaskavý zvuk rozbíjených lahví a zpěv alkoholiků. Ve vzduchu čpěla lihovina. Se všemi ostatními abstinenty jsem se střídavě přivítal a na uvítanou jsme připili pramenitou vodou, tou z Novohradských hor.

A mezitím co se k našemu stolu upínaly kalné pohledy našich soudivadelníků, co dvě dámy před vcho-dem probíraly složitou psychologickou otázku (totiž kam že tě to praštím touhle lahví...), mezitím co ostatní jančili, zpívali, tančili... my jsme v klidu usedli a započali plodnou diskuzi o právě zhlédnutém představení divadla Kámen.

Vidíte, stačí nepít a pochopíte hned. „Kámen je plakat! Kliše je kliše. Akutní potřeba kompletní abjurace abdominálního myšlení.“ Jsem hrdým abstinentem a věřím, že i díky mé rubrice jste poznali, že i my, kteří neholdujeme alkoholu, jsme také jenom lidé a umíme se bavit. A ještě z dálky jsem, po mém odchodu z Tritonského areálu, slyšel slova mých kolegů: „Přátelé, nechovejte se impertinentně. Působíte quasilidsky!“

Zde na fotografii jsem zachycen se zkrachovalou existencí Janem Mrázkem, který vždy ke konci Jiráskova Hronova přemítá nad svým životem. *Vít Malota*

POEZIE

PRO ROMANA

Vztah je pokus o nemožné,
krev do hlavy nažene.
Chtěla jsem jen bez viny,
dotknout se tvé krajiny!

Stříhám pomalu kafe a cigára,
nečeká mě filmová dráha.
Přestanu chodit do divadla,
ale sama si neumyju záda!

Jasanka Kajmanová

HRONOVSKÁ NOČNÍ MELANCHOLIE

Skáčeš do mě
jak sebevrah z mostu
Konce rozpažené
Oči Touha Strach
Lásko moje
Moře z nerozumu
Mé hvězdné srdce
padlé v kalhotách

Rozvité okno
Kudykam a zpět
Na smyčce slov
Dusí si mě svět
Smutku můj
Natahuješ strunu
Nebe Peklo Ráj
Ráj to naposled
Ladislav Vondrák

PANTOMIMA JE MUŽSKÁ PRÁCE ANEB DÍKY ZA HYSTERICKÉ SLOUPKY

Dobrý den všem v redakci, díky za skvělou práci, každý den se těším na další číslo a posílám jednu reakci, jinak pochvalu celé redakci.

A je to tady!! Feminismus a genderová osvěta konečně dorazily i na Jiráskův Hronov. Ono divadelní prostředí je podobně jako fotbal, politika, školství a další obory stále plné přežívajících stereotypů - či je která práce, je stále ještě pro někoho jasně dané - ale praxe je naštěstí už jiná. Režisér, scénograf, zvukař, osvětlovač, rekvizitář, herci - samí muži a pak hysterické héréčky. Fotbalisti, trenéři, diváci - samí muži a pak sexy roztleskávačky. Jo, jo, bývalo. Týmů fotbalistek přibývá, úspěchy slaví známá rozhodčí Dagmar Damková, moje kamarádka pravidelně chodí na Spartu. Režisérek, scénografek je již také dost a znám jednu skvělou zvukařku. (A nosičky kulis jsme odjakživa všechny ženy v našem souboru.)

A ještě jedna věc mne napadla - zažila jsem zde pár feministických her či hrátek, dobrých i horších a vždy vzbudily velké a rozporuplné emoce. Vůči hrám o ženách, a to i

pokud jsou dobré (letos třeba brigita hainze nenávidí), o hrách vyjadřujících ženské pocity, problémy ve vztazích, hledání, se někteří (ženy i muži) potřebují stále vymezovat, distancovat, odmítat. A běda, když tam padnou vulgarismy, nedejbože vagína. Ale když se zde letos objevila hra o mužích Testoteron, přijala ho myslím většina s nadšením a slovník skoro nikomu nevadil.

Je to dobře. A taky je dobře, že je zde Hysterický sloupek. A je dobře, že naše babičky byly feministky a že díky nim se dnes už tak přesně neví, či je která práce, důležité je, zda ti, nebo ty, co ji dělají, ji dělají s radostí. A stejně tak myslím není divadlo, film, kniha, hra „ženská“, nebo „mužská“. To nám nakonec ukázali v Testosteronu, když se bavili, jako že ženy nejsou - jedno bez druhého prostě nejde. Důležité je, zda je to - divadlo, kniha film atd. dobré nebo špatné.

Takže ještě jednou díky.

Dana Rada

P.S.: Feminismus je radikální názor, že i ženy jsou lidi - má s tím někdo problém?

Milé čtenářky, milí čtenáři, je tu poslední hysterický sloupek, sluší se tedy nějak si pěkně zabilancovat. Letos jsme měli štěstí, na českých jevištích se evidentně urodilo, mohli jsme si tedy užít povedený ročník JH. Nadšení diváků vzbudila představení všech žánrů, loutková (například Hana Voříšková), pohybová (Axis Mundi) i činoherní. V poslední kategorii navíc potěšilo představení Srnky, které dokázalo, že i moderní činohra, jejíž text se v mnohém vymyká klasickému chápání činoherního divadla, diváka baví a dokáže ji ocenit. Z ohlasů na hysterické sloupky jsme zjistili, že ženy na divadle jsou téma, které rezonuje i v amatérských kuloárech. Hurá, třikrát - ba čtyřikrát - hurá! Jednadvacáté století už začalo dýchat i z JH a dle mého názoru Hronovu ta moderní tvář sluší. Co si popřát do dalšího ročníku? Paradoxně snad méně hysterie. Dílo se daří a JH stále plní své poslání, to jest sdružuje divadelníky ze všech regionů a poskytuje jim platformu pro vzdělání - získané v seminářích či z návštěv široké škály představení. Některým změnám se asi nevyhneme, ale to je přirozený vývoj, díky kterému jsme se právě dostali až sem. To je evoluce. Vykašleme se na násilné revoluce i pokusy vrátit čas o třicet let zpět a nechme tu evoluci plynout. Divadlo si najde samo sebe i v informačním věku, stačí, abychom zůstali pružní a dali mu prostor. Neotravujme si zbytečně prostředí žabomyši přetahováním o koniny, přemožme své hymny, klimakteria i premenstruační syndromy, nekontrolovatelné návaly testosteronové agrese, egoismus i vlastní jedinou správnou pravdu a pojďme se i na tomto - divadelně i biologicky - mezidruhovém rozhraní bavit jako lidi. Děloha sice není stigma, to ale neznamená, že se musíme všichni chovat jako p*či.

Petra A. Jirásek

KDO NEFOTÍ S NÁMI, FOTÍ PROTI NÁM

Třetí kolo naší fotosoutěže - tentokrát na téma Hronovská hygiena - je u konce a my vám moc děkujeme za všechny zaslané fotografie. Před uzávěrkou ještě do redakce dorazily snímky Václava Novotného, dva z nich vidíte níže.

A nyní k vyhlášení celkového vítěze! Výsoce odborná porota se v Tritonu jednomyslně dohodla, že celkovým vítězem fotografické soutěže Zpravodaje 83. Jiráskova Hronova se stal autor fotografie pracovně nazvané „Zátíši s děvčaty a ručníky“. Hlavní cenou pro autora i vyfoceně objekty je večere s vybranými redaktory Honzou Šváchou a Martinem Rumlerem. Protest proti výsledkům soutěže se přijímá pouze proti nevratné záloze dvou litrů vína. Výherci nechtě se přihlásí dnes do 18:00 na e-mailu martin.rumler@gmail.com. Gratulujeme? Asi ano ;) A tady je vítězný snímek:

Sponzoři

83. Jiráskova Hronova

Wikov MGI a.s. generální partner

Založeno 1872

PIVOVAR NÁCHOD

Primátor a.s. Náchod

Saar Gummi Czech, s.r.o.

STRABAG a.s.

Marius Pedersen

Marius Pedersen, a.s. Hradec Králové

Český rozhlas Hradec Králové

HAŠPL a.s. Velké Poříčí

D-energy s.r.o. Rychnov nad Kněžnou

Sico Rubena, s.r.o., Velké Poříčí

DABONA s.r.o. Rychnov nad Kněžnou

TSR Czech Republic s.r.o.

Česká spořitelna, a.s.

DLNK s.r.o.

COROLL s.r.o. Hronov

Vodovody a Kanalizace, a.s. Náchod

Internet2 s.r.o.

Konica Minolta Business Solutions

Czech, s.r.o. Hradec Králové

Pekařství „U Zvonu“ Náchod

Veba a.s. Broumov

GOLEMPRESS

DNES

10:00 - před Jiráskovým divadlem
Předváděčky seminářů

14:15 - jídelna Hotelové školy
Problémový klub

16:00/A,C, 19:30/B,D - JD (150')
Divadlo Dostavník Přerov
Terry Pratchett: Maškaráda

16:15/B,D, 19:00/A,C - SJČ (75')
Tři boty Třebotov
V. Makovcová, J. Barnová: Nu, vot!
Divadlo Vydýcháno Liberec
Sue Townsendová: Něco z Adriana

17:50/B,D, 20:40/A,C - Sok (70')
Někdo Jaroměř
K. Čapek, J. Maksymov: Uměl lítat
DS KÁŤAJeBÁRAJeSKÁLA
J. H. Krchovský: JÁ + JÁ = ♥
Třetí věk Louny
Třetí věk Louny: Stáří není pro zbabělce

14:00 - park
JIRÁSKŮV HRONOV DĚTEM
soutěže a dovednosti pro nejmenší, na závěr pěnové překvapení (náhradní oblečení pro děti s sebou)

17:00 - park
BIG BAND LETOHRAD - muzikálové a filmové melodie

22:15 - náměstí
Slavnostní zakončení JH s ohňostrojem

Zpravodaj 83. Jiráskova Hronova 2013

Vydává organizační štáb.

Redakce: David Slížek (šéfredaktor, zlom),
Petra Jirásková, Jan Švácha, Martin Rumler,
Vít Malota, Jan Mrázek, Ivo Mičkal (foto)

Web festivalu: <http://jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: redakcejh@centrum.cz

Tisk: KIS Hronov **Cena:** 10 Kč

Sponzor tisku: Konica Minolta

Neprošlo jazykovou úpravou!

RUBRIKA

MYŠELÍN

**malý průvodce
hronovskou gastronomií**

Toast se sýrem, sýrem a sýrem

Cena: 33 Kč

Množství: 1ks

Chuť: Sýrově natahovací

Nádobí a příbor: Talířek porcelánový, ruce

Prostředí: Čajovna U Bílého draka

V minulosti se názvem toasty označovaly také plátky bílého chleba a pšeničné večky opečené na elektrickém opékači, na grilu nebo na pánvi. V Anglii, odkud se rozšířily toasty do ostatních zemí, se obvykle podávaly jako součást snídaně nebo večeře. Ostatní evropské země jejich úlohu pozměnily a toasty se v nich podávají obložené většinou šunkou a sýrem v kteroukoliv denní dobu.

Toast se sýrem, sýrem a sýrem v Čajovně U Bílého draka obsahuje tři druhy sýra a olivy ze slaného nálevu posypané pikantním kořením. Sýr se v příjemně ohřátém bílém chlebu táhne od pečiva k ústům a zanechává na patře typickou sýrovou chuť.

Resultát: Obsluha na zazvonění je rychlá a příjemná, pokrmy i čaje servíruje z pokleku s lehkým kývnutím hlavou. Toast je dobrá svačinka mezi obědem a večeří. Důležitý doplněk energie stranou od divadelního chaosu společně s relaxačním účinkem čajovny navozuje pohodu a způsobuje odpočinek.

-saj-

VZKAZ

Chtěla bych velmi poděkovat paní Simoně Bezouškové a všem přátelům za laskavou podporu, se kterou mě podrželi a poskytli mi náhradní ubytování, lístky do divadel a stravenky. Ještě jednou děkuji.

Božena Štibingerová

Redakce Zpravodaje 83. JH se s vámi loučí a přeje: zlomte vaz!

